

Gebiedsgericht samenwerken in de energietransitie. Persoonlijke groei als versneller. *De lerende leergang voor eigenaren van maatschappelijk vastgoed in Nederland.*

De lerende leergang *Gebiedsgericht samenwerken in de energietransitie* geïnitieerd door programma EnergieRijk Den Haag (ERDH) is voor eigenaren en beheerders van maatschappelijk vastgoed in Nederland. In het bijzonder voor eigenaren en beheerders die zich (gaan) bezighouden met de verduurzaming van het vastgoed en zich richten op een gebiedsgerichte aanpak. AT Osborne heeft de leergang met ERDH ontwikkeld.

Gebiedsgericht verduurzamen

Bent u bij uw organisatie verantwoordelijk voor de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed? Hanteert u daarbij ook een gebiedsgerichte aanpak of gaat u hiermee aan de slag? Wilt u binnen de context van paradoxale tegenstellingen en de bewegelijkheid van de energietransitie gedragen keuzes maken en goed leiderschap tonen? Bent u benieuwd hoe uw vakgenoten met deze uitdagingen omgaan en bijdragen aan het emissievrij maken van Nederland? Dan is de leergang voor u!

De leergang *Gebiedsgericht samenwerken in de energietransitie* richt zich op het verrijken van de benodigde kennis en vaardigheden voor eigenaren en beheerders van maatschappelijk vastgoed vooral aan de hand van praktijkervaring. Deze praktijkervaring komt van het programma ERDH en door deelnemers ingebracht casuïstiek. Hiermee ontwikkelt de leergang zich mee met de ontwikkelingen in de markt; het is een 'lerende leergang'. Gedeelde inzichten zijn actueel en relevant. Zo leert u samen met vakgenoten om effectiever te worden in de gezamenlijke opgave maatschappelijk vastgoed te verduurzamen.

Leren van ERDH, leren van elkaar

ERDH is een uniek samenwerkingsverband van drie bestuurslagen, bestaande uit het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (Rijksvastgoedbedrijf), provincie Zuid-Holland en de gemeente Den Haag. In Nederland wordt de gebiedsaanpak van het programma om (semi-)overheidsgebouwen te verduurzamen voor het eerst uitgevoerd. Om de opgedane kennis en ervaringen te delen, heeft programma ERDH samen met AT Osborne de leergang *Gebiedsgericht samenwerken in de energietransitie* ontwikkeld. We bespreken de lessen uit de eerste fase van het programma ERDH en leggen deze naast uw persoonlijke praktijkervaring en de unieke dilemma's van het verduurzamen van maatschappelijk vastgoed.

Op hoofdlijnen komen de volgende onderwerpen aan bod:

- inzicht in uw eigen en andermans rol;
- uitwisseling van actuele lessen en uitdagingen ERDH;
- actief inzetten van persoonlijke veerkracht;
- omgaan met weerstand;
- effectief beslissingen nemen onder veranderlijke omstandigheden;
- leren modulair te werken;
- inzet van leiderschap onder paradoxale omstandigheden.

In twee dagen en met twee intervisiemomenten biedt de leergang u reflectie op uw eigen praktijk en kennis en ervaringen uit de ERDH-praktijk en van de mededeelnemers om doeltreffend met de energietransitie om te gaan. Dag 1 richt zich vooral op het leren **begrijpen** van de dynamiek van de energietransitie en dag 2 op het leren **ingrijpen** om stappen te blijven zetten. Het programma is interactief.

De leergang ontwikkelt mee. Dat is de kracht van deze lerende leergang: door deelname leert u niet alleen zelf, maar geeft het geleerde ook door aan toekomstige deelnemers. Samen met andere deelnemers aan de leergang vormt u een kennisnetwerk, waarin u van elkaar kunt blijven leren over ontwikkelingen in de energietransitie.

Leergang voor eigenaren maatschappelijk vastgoed

De leergang is ontwikkeld voor eigenaren en beheerders van maatschappelijk vastgoed. Denk daarbij aan beleidsmakers, projectleiders en programmamanagers die binnen hun organisatie verantwoordelijk zijn voor de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed en die zich onder andere bezig houden met de vragen welke 1) aanpassingen nodig zijn om de gebouwen te verduurzamen en 2) hoe de gebouwen aangesloten kunnen worden op duurzame energiebronnen. Dus heeft u aanpassingen aan het gebouw achter de rug of op de planning, maar is de aansluiting op duurzame energiebronnen uitdagend? Liggen er al zonnepanelen op de panden, maar is van

volledige duurzame energieopwekking nog geen sprake? Of komt er een warmtenet, maar bestaat er nog onzekerheid over het eigenaarschap? Kunt u als beheerder mee-investeren of alleen afnemen? Hoe kunt u deze processen beter beïnvloeden? In de training leert u ook uw persoonlijke effectiviteit te verbeteren om met bovenstaande vraagstukken om te gaan.

Waarin onderscheidt deze leergang zich van andere opleidingen?

Unieke aspecten van de leergang zijn:

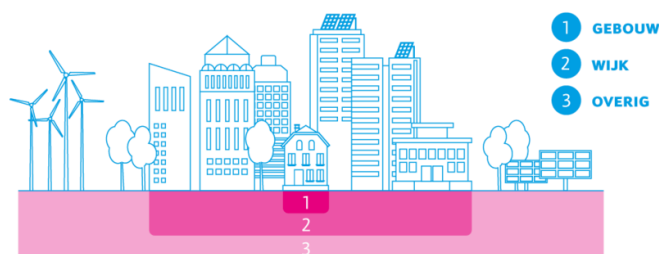
- Professionals uit het werkveld, gericht op verbeterde samenwerking.
- Begeleiding bij het toepassen van de opgedane vaardigheden door intervisiemomenten in kleinere groepen.
- De leergang ontwikkelt mee met de ontwikkelingen in het werkveld, zo blijft de leergang actueel.

Programma EnergieRijk Den Haag (ERDH)

ERDH heeft als doel een klimaatneutrale energievoorziening van de belangrijkste (semi-)overheidsgebouwen in het centrumgebied van Den Haag te realiseren, uiterlijk in 2040. ERDH doet dit door het gebiedsgericht ontwikkelen van een schaalbare en repeteerbare 'samenwerkingsinfrastructuur' waar ook ander utiliteitsvastgoed op kan aansluiten.

Sinds 2017 werkt het programma ERDH samen met diverse andere (semi-)overheden, zoals de SER, de Politie, de Raad voor de Rechtspraak, Unie van Waterschappen, Bank Nederlandse Gemeenten, diverse Hoge Colleges van Staat en de private partijen BAM, Facilicom Groep en Safire (o.a. Strukton) aan het realiseren van haar doelstelling. Dit doet zij middels een 'Trias Territoria' bestaande uit drie niveaus (zie figuur 1):

1. Minder verbruik van energie door gebouwen middels schilverbeteringen (isolatie), toepassing van 'smart building' technieken en aanpassingen in het gebruikersgedrag.
2. Optimaal gebruik van lokale mogelijkheden – bijvoorbeeld het aan elkaar koppelen van warmte-koude bronnen in slimme WKO-netwerken.
3. Het inkopen van hernieuwbare energie afkomstig van additionele bronnen, daar waar het niet kan worden bespaard of lokaal kan worden opgewekt.

Figuur 1: Trias Territoria

Data en locatie

De eerstvolgende leergang vindt plaats op 20 januari en 16 februari 2023 van 9:00 uur tot 16:30 uur. De intervisiemomenten zijn op 1 februari en 10 maart 2023 (op een nader te bepalen tijdstip). De locatie van de fysieke training wordt later bekend gemaakt.

Kosten deelname

Aan de training zijn geen kosten verbonden. RVO biedt de training aan, aan haar netwerkpartners.

Inschrijven

U kunt zich inschrijven door een mail te sturen naar ryanne.pisa@rvo.nl. Aan de leergang kunnen maximaal 12 personen deelnemen. Na inschrijving ontvangt u een bevestiging. Indien er meer inschrijvingen zijn dan beschikbare plekken, komt u op een wachtlijst te staan. **Aanmelden kan tot en met 4 december 2022.**

Heeft u vragen over de inhoud van de training? Neem dan contact op met Ulja Monte (ulja.monte@atosborne.nl / 06-12564063) of Pau Lian Staal-Ong (paulian.staal@atosborne.nl / 06 – 55 36 47 70).